

PREDLOG

USTAVNI SUD CRNE GORE

**IZVJEŠTAJ
O
RADU USTAVNOG SUDA
U
2013. GODINI**

Podgorica, april 2014. godine

SADRŽAJ

Uvodne napomene.....	3
I Rad Ustavnog suda u 2013. godini.....	4
II Opšti i pojedinačni akti Ustavnog suda.....	5
III Rješavanje predmeta iz ustavnosudske nadležnosti.....	5
1. Ocjena ustavnosti i zakonitosti opštih akata.....	5
2. Rješavanje sukoba nadležnosti.....	11
3. Rješavanje izbornih sporova	11
4. Odlučivanje po ustavnoj žalbi	12
IV Metodi i oblici rada Ustavnog suda.....	14
V Javnost rada.....	15
VI Međunarodno pravna saradnja	16
VII Saradnja sa drugim državnim organima, organizacijama i ustanovama	16
VIII Zaključne ocjene.....	16

UVODNE NAPOMENE

Izveštaj o radu Ustavnog suda pripremljen je na osnovu odredaba člana 17. stav 2. alineja 2. i člana 104. Poslovnika Ustavnog suda Crne Gore («Službeni list Crne Gore», br. 33/09.) i sadrži podatke: o broju primljenih i riješenih predmeta, vrsti predmeta i načinu odlučivanja, radu stalnih i povremenih tijela i Službe, međunarodnoj i drugoj saradnji, stručnom usavršavanju i drugim aktivnostima Suda u 2013. godini.

Ustavni sud je neposredno i bez ograničenja dostupan građanima i pravnim licima, posebno u dijelu nadležnosti koje se odnose na ocjenu ustavnosti i zakonitosti opštih pravnih akata i odlučivanje o povredi Ustavom zajamčenih ljudskih prava i sloboda. U postupku pred Ustavnim sudom nema ograničenja u pogledu dokazivanja pravnog interesa za obraćanje, nije utvrđena obaveza zastupanja od strane advokata, nije propisana sudska taksa za učesnike u postupku, niti bilo koji drugi oblik ograničenja.

Obim nadležnosti Suda i pravila postupka rezultirali su velikim brojem predmeta koji je Sud imao u radu u 2013. godini i sve veći broj individualnih predstavki i obraćanja Sudu sa zahtjevom za zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom.

U izvještajnom periodu rad Suda je bio usmjeren na ocjenu ustavnosti zakona, i ustavnosti i zakonitosti drugih propisa i opštih akata, rješavanje sukoba nadležnosti, odlučivanje o izbornim sporovima i odlučivanje po ustavnim žalbama

Amandmanima XV i XVI na Ustav Crne Gore, od 31. jula 2013. godine („Službeni list Crne Gore”, br. 38/13.), izmijenjen je način izbora¹ predsjednika i sudija Ustavnog suda, dužina trajanja mandata, kao i način odlučivanja u postupku po ustavnoj žalbi².

¹ Sudija Ustavnog suda bira se na vrijeme od 12 godina. Sudije Ustavnog suda bira i razrješava Skupština, i to: dvoje sudija na predlog Predsjednika Crne Gore i pet sudija na predlog nadležnog radnog tijela Skupštine po raspisanom javnom pozivu koji predlagači sprovode. Sudija Ustavnog suda bira se iz reda istaknutih pravnika sa najmanje 40 godina života i 15 godina radnog iskustva u pravnoj struci. Sudije Ustavnog suda iz svog sastava biraju predsjednika Ustavnog suda na vrijeme od tri godine. Isto lice može biti birano samo jednom za predsjednika i sudiju Ustavnog suda. Predsjednik i sudija Ustavnog suda ne može vršiti poslaničku i drugu javnu funkciju niti obavljati drugu djelatnost.

² Ustavni sud o ustavnoj žalbi odlučuje u vijeću sastavljenom od troje sudija. Vijeće može odlučivati samo jednoglasno i u punom sastavu. Ako se u vijeću ne postigne jednoglasnost, o ustavnoj žalbi odlučuje Ustavni sud u skladu sa stavom 1. ovog člana.

I RAD USTAVNOG SUDA U 2013. GODINI

U izvještajnom periodu Ustavni sud je primio ukupno **860** predmeta, od čega **101** predmet iz oblasti normativne kontrole, **3** predloga za rješavanje sukoba nadležnosti i **6** izbornih žalbi (U-I – **24**, U-II – **68**, U-V – **3**, U-VI – **6**), odnosno **11,74%** i **759** ustavnih žalbi (UŽ- III), odnosno **88,26%**.

Iz ranijih godina prenijeto je **917** predmeta iz 2008., 2009., 2010., 2011. i 2012. godine, tako da je Ustavni sud u prethodnoj godini imao u radu ukupno **1777** predmeta.

Pored toga, u 2013. godini primljena su **24** podneska građana zavedena u ustavnosudski registar pod oznakom »R«, koja se odnose na pitanja o kojima Sud ne vodi postupak.

Broj novoprimljenih predmeta u 2013. godini, povećan je za **15,13%**, u odnosu na broj primljenih predmeta u 2012. godini (**747**).

Ustavni sud je održao **17** redovnih sjednica, na kojima je razmatrao **427** predmeta (**56** iz oblasti normativne kontrole, **1** sukob nadležnosti, **6** izbornih žalbi i **362** ustavne žalbe), od kojih je konačno riješeno **425** predmeta, a u **2** predmeta je donijeto rješenje o pokretanju postupka.

Na kraju 2013. godine u radu Suda su bila **1352** nezavršena predmeta, što u odnosu na ukupan broj predmeta u radu u 2012. godini čini povećanje od **76,08 %**. Struktura nezavršenih predmeta je bila sljedeća: **185** iz oblasti normativne kontrole i **1167** ustavnih žalbi i to: **1** iz 2009. godine, **17** iz 2010. godine, **155** iz 2011. godine, **384** iz 2012. godine i **795** iz 2013. godine.

O pitanjima iz svoje nadležnosti, utvrđene Ustavom Crne Gore, Ustavni sud je donio sljedeće **odluke i rješenja**:

- U postupku ocjene saglasnosti zakona sa Ustavom i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima i ocjene saglasnosti drugih propisa i opštih akata sa Ustavom i zakonom (U-I i U-II): **10** odluka i **48** rješenja (ukupno: **56**), od kojih je **9** odluka o utvrđivanju neustavnosti i nezakonitosti osporenih akata, **1** odluka o odbijanju predloga za utvrđivanje neustavnosti i nezakonitosti, **9** rješenja o ne prihvatanju inicijative za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti, **33** rješenja o odbacivanju podnesaka, **4** rješenja o obustavljanju postupka i **2** rješenja o pokretanju postupka.

- U postupku odlučivanja po ustavnoj žalbi (UŽ-III): **195** odluka i **167** rješenja (ukupno **362**), od kojih su **16** odluka o usvajanju ustavne žalbe, **179** odluka o odbijanju ustavne žalbe,

166 rješenja o odbacivanju ustavne žalbe i **1** rješenje o obustavljanju postupka po ustavnoj žalbi.

- U postupku odlučivanja o sukobu nadležnosti (U-V): **1** rješenje o odbacivanju predloga za rješavanje sukoba nadležnosti.

- U postupku odlučivanja o izbornom sporu (U-VI): **1** odluka o usvajanju izborne žalbe **3** odluke o odbijanju izborne žalbe i **2** rješenja o odbacivanju izborne žalbe.

- U »R« predmetima - **19** podnesaka građana koji se, saglasno odredbi člana 38. Poslovnika Ustavnog suda, odnose na pitanja o kojima Ustavni sud ne vodi postupak (razne predstavke i pritužbe građana na rad Ustavnog suda i drugih državnih organa, zahtjevi za pomoć različitog sadržaja, pisma građana u kojima se iznose njihovi stavovi o raznim pitanjima, zahtjevi za stručnu pomoć ili pravni savjeti i dr.), Sud je odgovorio odgovarajućim dopisima.

II. UNUTRAŠNJI AKTI USTAVNOG SUDA

Na osnovu Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore i drugih propisa, Sud je u 2013. godini, donio: Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe Ustavnog suda; Odluku o raspoređivanju zvanja ustavno-sudski savjetnik u platne razrede; Odluku o obrazovanju komisije za pripremu Biltena za 2012. godinu.

III. RJEŠAVANJE PREDMETA IZ USTAVNOSUDSKE NADLEŽNOSTI

1. Postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti opštih akata

U okviru osnovne nadležnosti Ustavnog suda utvrđene odredbama člana 149. stav 1. tač. 1. i 2. i stav 2. Ustava, Sud je rješavao predmete u kojima je osporavana ustavnost zakona, ustavnost i zakonitost akata Vlade i drugih organa državne uprave, opštih akata organa lokalne samouprave, akata javnih preduzeća, privrednih društava i drugih subjekata.

1.1. Ocjena ustavnosti i zakonitosti po vrsti osporenih akata:

1.1.2. Zakoni i drugi akti Skupštine

U **15** predmeta ocjene ustavnosti rješavanim u toku 2013. godine, u kojima su osporavani zakoni, Ustavni sud je donio **2** odluke o utvrđivanju neustavnosti pojedinih odredaba zakona, **1** odluku o odbijanju predloga za utvrđivanje neustavnosti zakona, **5** rješenja o neprihvatanju inicijative i **7** rješenja o odbacivanju inicijative zbog nepostojanja procesnih pretpostavki.

Odlukom Suda **utvrđena je neustavnost** pojedinih odredaba zakona, i to:

- odredbe člana 230. stav 2. Zakonika o krivičnom postupku („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 71/03 i 47/06), u dijelu koji glasi: „*da od pravnog lica koje pruža telekomunikacijske usluge zatraži provjeru identičnosti telekomunikacijskih adresa koje su u određenom vremenu uspostavile vezu*“;

- odredaba člana 11. st. 2. i 3. Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 64/02., 31/05. i 49/07. i »Službeni list Crne Gore«, br. 45/10. i 45/11.)³.

Odlukom Suda **odbijen** je predlog:

- za utvrđivanje neustavnosti Zakona o dopuni Zakona o obeštećenju korisnika prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja („Službeni list Crne Gore“, br. 78/10)⁴.

U predmetima u kojima je Sud odlučio donošenjem rješenja o **ne prihvatanju inicijative** za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti osporene su odredbe sljedećih zakona:

- odredba člana 67. stav 2. Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 29/07 i »Službeni list Crne Gore«, br. 32/11);

- odredba člana 136. stav 1. Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata (»Službeni list Crne Gore«, br. 51/08., 34/11. i 47/11.); odredbe člana 3. stav 2. i člana 167. tač. 1., 2., 3. i 4. Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Službeni list Crne Gore«, br. 39/11., 50/11. i 66/12.);

- odredbe člana 45.a Zakona o crnogorskom državljanstvu (»Službeni list Crne Gore«, br. 13/08., 40/10., 28/11. i 46/11.) i odredbe člana 323. Zakonika o krivičnom postupku (»Službeni list Crne Gore«, br. 57/09. i 49/10.);

- odredba člana 3. stav 2 i odredbe člana 167. tač. 1., 2., 3. i 4. Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Službeni list Crne Gore«, br. 39/11., 50/11. i 66/12.);

- odredbe člana 323. Zakonika o krivičnom postupku (»Službeni list Crne Gore«, br. 57/09. i 49/10.)⁵.

U predmetima u kojima je Sud donio rješenja o **odbacivanju inicijative**, zbog nedostatka procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje (osporeni zakoni ili

³ Odluke o utvrđivanju u predmetima: U.br. 90/08 i 96/08 („Službeni list Crne Gore“, br. 43/13, od 13.09.2013 i U-I br. 39/11 i 3/12 („Službeni list Crne Gore“, br.36/13, od 26.07.2013.)

⁴ Odluka o odbijanju u predmetu: U-I br. 6/11 i 9/11 („Službeni list Crne Gore“, br.31/13, od 5.07.2013.)

⁵ Rješenja o ne prihvatanju inicijative: U.br. 127/08, od 6.03.2013.; U-I br. 19/09, od 14.03.2013.; U-I br. 38/11 i 1/13, od 14.03.2013.; U-I br. 22/11 i 23/11, od 19.04.2013. i U-I br. 37/11, od 18.07.2013.

pojedine odredbe prestali da važe; osporeni zakon već ocjenjivan; podnosilac odustao od inicijative i dr.) osporene su odredbe sljedećih zakona:

-odredba člana 288. stav 1. Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 72/05. i 27/06.);

- odredba člana 197.b stav 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranuu (»Službeni list Republike Crne Gore, br. 54/03., 39/04., 79/04. i 47/07. i »Službeni list Crne Gore«, br. 79/08., 14/10., 78/10., 34/11. i 66/12.);

- odredbe člana 197.z Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (»Službeni list Republike Crne Gore, br. 54/03., 39/04., 79/04. i 47/07. i »Službeni list Crne Gore«, br. 79/08., 14/10., 78/10., 34/11. i 66/12.);

- odredba člana 27. stav 1. Zakona o povraćaju imovinskih prava i obeštećenju (»Službeni list Republike Crne Gore, br. 21/04., 49/07. i 60/07.);

- odredba člana 8. stav 2. Zakona o vraćanju ranijim vlasnicima poljoprivrednog zemljišta iz društvene svojine (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 14/92.) i odredba člana 27. stav 1. Zakona o povraćaju imovinskih prava i obeštećenju (»Službeni list Republike Crne Gore«, br. 21/04., 49/07. i 60/07.);

- odredbe člana 197.a Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (»Službeni list Republike Crne Gore, br. 54/03., 39/04., 79/04. i 47/07. i »Službeni list Crne Gore«, br. 79/08., 14/10., 78/10., 34/11. i 66/12.) i odredba člana 29. stav 9. Zakona o javnim nabavkama Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 42/11.);

- odredba člana 29. stav 9. Zakona o javnim nabavkama Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 42/11.)⁶.

1.1.3. Propisi i drugi akti ministarstva i drugih državnih organa

U predmetima ocjene ustavnosti i zakonitosti akata ministarstava i drugih državnih organa Ustavni sud je odlučio u **5** predmeta i donio **3** odluke o utvrđivanju neustavnosti i nezakonitosti osporenih akata i **2** rješenja o obustavljanju postupka. Neustavnost i nezakonitost pojedinih odredaba opštih akata i drugih propisa utvrđena je u sljedećim predmetima:

- U-II 27/11., od 19. aprila 2013. godine,⁷ - odredba člana 2., poglavlja XXI. Komunalna djelatnost, tačka 1. Pravilnika o utvrđivanju radnih mjesta, odnosno poslova na kojima

⁶ Rješenja o odbacivanju inicijative: U-I br. 16/11, od 7.02.2013.; U-I br. 20/11, od 6.03.2013.; U-I br. 32/11, od 19.04.2013.; U-I br. 31/11, od 19.04.2013.; U-I br. 7/13, od 28.05.2013.; U-I br. 36/11, od 28.05.2013. i U-I br. 6/13, od 18.06.2013.

se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem i o postupku i načinu za njihovo utvrđivanje („Službeni list Crne Gore“, br. 71/10.), koji je donijelo Ministarstvo rada i socijalnog staranja;

- U-II br. 64/10. i 20/11., od 28. maja 2013. godine,⁸ - odredbe člana 9. Pravilnika o postavljanju natpisa pored državnih puteva i visini naknade za njihovo postavljanje („Službeni list Republike Crne Gore“, br. 73/04.), koji je donijelo Ministarstvo pomorstva i saobraćaja,;

- U-II br. 50/11, od 6. marta 2013. godine,⁹ - odredaba člana 11. tač. 16., 17., 18. i 19. Sektor pomorstva i željezničkog saobraćaja, I b) Odsjek Lučka kapetanija Bar, Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva saobraćaja i pomorstva, koji je utvrdila Vlada Crne Gore, na sjednici od 12. maja 2011. godine, u dijelu „pomorski inženjer“.

Sud je donio **2** rješenja o obustavljanju postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti opštih akata u sljedećim predmetima:

- U-II br. 5/10., od 28. maja 2013. godine, - Pravilnik o načinu registracije motornih i priključnih vozila, odnosno vozila na motorni pogon i posebnih policijskih vozila („Službeni list Crne Gore“, br. 39/08.), i

- U. br. 39/09., od 28. maja 2013. godine, - Pravilnik o revizorskom dodatku i drugim dodacima na zaradu zaposlenih u Državnoj revizorskoj instituciji („Službeni list Crne Gore“, br. 21/08. i 21/10.), koji je donio Senat Državne revizorske institucije.

1.1.4. Propisi i opšti akti lokalne samouprave

Sud je riješio **5** predmeta u kojima je tražena ocjena ustavnosti i zakonitosti opštih akata čiji su donosioci organi lokalne samouprave na način što je donio **3** odluke o utvrđivanju neustavnosti i nezakonitosti osporenih opštih akata, **1** rješenje o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti i **1** rješenje o ne prihvatanju inicijative.

Osporeni akti, posmatrano po oblastima odnose se na: takse i druge naknade iz oblasti turizma, komunalne djelatnosti, planiranje i izgradnju objekata i unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta.

Sud je donio sljedeće **odluke i rješenja**:

⁷ Odluka je objavljena u „Službenom listu Crne Gore“, br. 23/13, od 27. maja 2013. godine.

⁸ Odluka je objavljena u „Službenom listu Crne Gore“, br. 31/13, od 5. juna 2013. godine.

⁹ Odluka je objavljena u „Službenom listu Crne Gore“, br. 19/13, od 19. aprila 2013. godine.

- **Odluka** u predmetu U. br. 123/08., 128/08. i 140/08., od 14. marta 2013. godine,¹⁰ kojom se utvrđuje da Odluka o visini i načinu obračunavanja i plaćanja turističke takse u Opštini Tivat (»Službeni list Crne Gore – opštinski propisi«, br. 2/08.), koju je donijela Skupština opštine Tivat, nije u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i zakonom i da prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke;

- **Odluka** u predmetu U-II br. 16/11., od 6. marta 2013. godine,¹¹ kojom se utvrđuje da odredba člana 17. Odluke o održavanju čistoće (»Službeni list Crne Gore – opštinski propisi«, br. 9/09.), koju je donijela Skupština Glavnog grada – Podgorica, nije u saglasnosti s Ustavom Crne Gore i zakonom i da prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke.

- **Odluka** u predmetu U-II br. 15/11., od 28. maja 2013. godine,¹² kojom se utvrđuje da Odluka o izgradnji građevinskih objekata (»Službeni list Republike Crne Gore-opštinski propisi«, br. 32/98.), koju je donijela Skupština opštine Herceg Novi, nije u saglasnosti s Ustavom Crne Gore i zakonom i da prestaje da važi danom objavljivanja ove odluke.

- **Rješenje** u predmetu U-II br. 29/11., od 18. juna 2013. godine, kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 20. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata za finansije i ekonomski razvoj, Opštine Žabljak, br. 111/11-03-447., koji je donio v.d. sekretara Sekretarijata, 29. marta 2011. godine i odredbe člana 20. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe zaštite, Opštine Žabljak, br. 111/11-01-545, koji je donio v.d. komandira Službe zaštite, 29. marta 2011. godine;

- **Rješenje** u predmetu U-II br. 41/11., od 18. jula 2013. godine, kojim se ne prihvata inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 2. Odluke o načinu i uslovima posredovanja pri izdavanju soba i drugih kapaciteta turistima na utvrđenom prostoru („Službeni list Crne Gore - opštinski propisi“, br. 19/11.), koju je donjela Skupština opštine Budva.

1.1.5. Opšti akti javnih ustanova

Sud je odlučivao u 6 predmeta o ustavnosti i zakonitosti opštih akata javnih preduzeća i ustanova, kao i o ustavnosti i zakonitosti kolektivnih ugovora.

Naime, Sud je donio:

Odluku o utvrđivanju neustavnosti i nezakonitosti u predmetu:

¹⁰ Odluka je objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 19/13, od 19. aprila 2013. godine.

¹¹ Odluka je objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 19/13, od 19. aprila 2013. godine.

¹² Odluka je objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 31/13, od 5. jula 2013. godine.

- U-II br. 21/11., od 18. jula 2013. godine,¹³ - Pojedinačni Kolektivni ugovor »Mermer« a.d. Danilovgrad, br. 245/1., od 4. oktobra 2005. godine, koji su zaključili Sindikalni odbor i Odbor direktora;

Rješenje o pokretanju postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti u predmetu:

- U-II br. 5/11., od 18. jula 2013. godine, - Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JU Zavod »Komanski most«, Podgorica, br. 04-842, od 10. decembra 2010. godine, koji je donio direktor JU.

Rješenje o obustavljanju postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti u predmetu:

- U-II br. 12/11., od 19. aprila 2013. godine, - odredbe člana 26 pod tačkom 1 Direktor Centra, u dijelu: Uslovi iz člana 33 Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JU Centra za socijalni rad za opštinu Plav, br. 02-1624, od 30. novembra 2010. godine, koji je donio direktor te ustanove..

Rješenja o ne prihvatanju inicijative u sljedećim predmetima:

- U-II br. 39/12., od 28. maja 2013. godine, - za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 3. tačka 4. alineja 1. Odluke o visini i načinu plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova, obavljanje djelatnosti i pružanje usluga („Službeni list Crne Gore“ br. 58/11., 27/12. i 38/12.), koju je donio Upravni odbor Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore;

- U-II br. 28/12., od 18. jula 2013. godine, - za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 20. Pravilnika o kriterijumima za rješavanje stambenih potreba radnika Pošte Crne Gore posredstvom Crnogorskog fonda za solidarnu stambenu izgradnju, br. 00010-5723/03., od 28. juna 2010. godine, koji je donio Odbor direktora Pošte;

- U-II br. 39/11., od 7. februara 2013. godine, - za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 50. stav 2. Kolektivnog ugovora br. 1747., od 5. marta 2010. godine, koji su zaključili Lutrija Crne Gore AD i Sindikalna organizacija tog društva i odredbe člana 2. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji rada i sistematizaciji radnih mjesta br. 3589. od 13. maja 2010. godine, koji je donio Odbor direktora Lutrije Crne Gore AD.

Sud je donio **28 rješenja o odbacivanju inicijativa**, iz procesnih razloga (nenadležnost Suda za odlučivanje, akti vremenski ograničenog dejstva, temporalni akti, akti

¹³ Odluka je objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 41/13, od 27. avgusta 2013. godine.

koji su prestali da važe prije pokretanja postupka pred Sudom, akti o kojima je Sud već odlučivao, akti koji nijesu opšti pravni akti, akti kojima je povučen podnesak i dr.).

2. Rješavanje sukoba nadležnosti

Ustavni sud je odbacio predlog za rješavanje sukoba nadležnosti između Privrednog suda u Podgorici i organa uprave, zbog nedostatka procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje¹⁴.

3. Rješavanje izbornih sporova

U okviru ove nadležnosti Sud je odlučivao u **6** izbornih žalbi i donio **1** odluku o usvajanju izborne žalbe, **3** odluke o odbijanju izborne žalbe i **2** rješenja o odbacivanju, zbog nedostatka procesnih pretpostavki za vođenje postupka i odlučivanje:

3.1. Odluka o usvajanju izborne žalbe u predmetu:

- U-VI br. 9/13, od 14. novembra 2013. godine,¹⁵ - Žalba Izborne liste Pozitivna Crna Gora – Srcem za Cetinja izjavljena na Rješenje Državne izborne komisije, br. 601/2, od 12. novembra 2013. godine.

3.2. Odluke o odbijanju izborne žalbe u predmetima:

- U-VI br. 2/13., od 15. februara 2013. godine,¹⁶ - Žalba Rifata Rastodera, Vujice Lazovića, Ivana Brajovića, Borislava Banovića, Raška Konjevića, Damira Šehovića, Mića Orlandića, Džavida Šabovića, Izeta Bralića i Ivana Vujovića, na Rješenje Državne izborne komisije, br. 84/2, od 13. februara 2013. godine.

- U-VI br. 8/13., od 19. aprila 2013. godine,¹⁷ - Žalba Miodraga Lekića, kandidata za Predsjednika Crne Gore, koga zastupa Goran Danilović šef izbornog štaba, na rješenja Državne izborne komisije: br. 387/2; br. 388/2; br. 389/2; br. 390/2; br. 391/2; br. 392/2; br. 393/2; br. 394/2; br. 395/2; br. 396/2; br. 397/2; br. 398/2; br. 399/2; br. 400/2; br. 401/2; br. 402/2 i br. 403/2, od 15. aprila. 2013. godine.

- U-VI br. 6/13 i 7/13, od 15. aprila 2013. godine, - Žalba Veliše Vujovića, Vukosave Vujović, Maše Vujović, Đine Radinović i Velimira Radinovića, iz sela Grbavci – Podgorica, i Božidara Savovića, Branislave Savović, Miljuše Savović, Draginje Vulević i Bogića Vulevića, iz sela Dučići – Podgorica, na rješenja Državne izborne komisije: br. 382/2, od 12. aprila 2013. godine i br. 384/2, od 12. aprila 2013. godine.

¹⁴ Rješenje U-V br. 1/12, od 12.06.2013. godine

¹⁵ Odluka je objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 54/13, od 22. novembra 2013. godine.

¹⁶ Odluka je objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 15/13, od 22. marta 2013. godine.

¹⁷ Odluka je objavljena u »Službenom listu Crne Gore«, br. 215/13, od 18. maja 2013. godine..

3.3 Rješenja o odbacivanju izborne žalbe u predmetima:

- U-VI br. 1/13., od 17. januara 2013. godine, - Žalba DS u CG, Forca i UDSH, iz Plava, izjavljena na rješenje Komisije za sprovođenje konsultativnog referenduma u Opštini Plav, br. 72/12, od 9. januara 2013. godine;

- U-VI br. 3/13, 4/13 i 5/13, od 4. aprila 2013. godine, - Žalba Socijalističke narodne partije Crne Gore, Momčila i Milke Bojić, Koviljke Krušić, Mileve Dragić i Vidoja Đokića, iz Kolašina i Gorana Danilovića, u ime predlagača kandidature nezavisnog kandidata Miodraga Lekića za predsjednika Crne Gore, izjavljena protiv Mišljenja Državne izborne komisije, br. 316, od 3. aprila 2013. godine.

4. Odlučivanje po ustavnoj žalbi

Sud je u toku 2013. godine imao u radu **1529** predmeta po ustavnim žalbama (**770** prenijetih iz ranijih godina i **759** novoprimljenih predmeta).

Na redovnim sjednicama Sud je razmatrao **362** ustavne žalbe u kojima je donio: **195** odluka (**53,89%** od ukupnog broja razmatranih predmeta), od kojih **16** odluka kojima je usvojena ustavna žalba (**4,42%** od ukupnog broja razmatranih predmeta) i **179** odluka kojima je odbijena ustavna žalba (**49,45%** od ukupnog broja razmatranih predmeta). Sud je donio **167** rješenja (**45,58%** od ukupnog broja razmatranih predmeta), od kojih su **165** rješenja o odbacivanju ustavne žalbe i **2** rješenja o obustavljanju postupka.

Od ukupnog broja donijetih odluka po ustavnim žalbama, **159** odnose se na oblast građanskog prava (**81,54%**), **22** na oblast krivičnog prava (**11,26%**), **13** na oblast upravnog prava (**6,67%**) i **1** odluka iz prekršajnog postupka.

Procenat usvojenih ustavnih žalbi je iznosio: **4,42%** u odnosu na ukupan broj razmatranih ustavnih žalbi u izvještajnom periodu.

Odluke kojima su usvojene ustavne žalbe odnose se na povrede sljedećih ustavnih prava i sloboda: pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda iz člana 19. Ustava – **1** odluka; povredu prava na ličnu slobodu iz člana 29. st. 1. i 2. i člana 30. stav 1. Ustava, kojima se određuje dužina trajanja pritvora – **1** odluka; prava na pravično i javno suđenje iz člana 32. Ustava – **12** odluka; pravo na slobodu izražavanja iz člana 47. Ustava – **1** odluka i pravo na imovinu iz člana 58. Ustava – **1** odluka.

Osim povrede ustavnih prava utvrđene su i povrede prava garantovanih Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i to: člana 5. st. 1. i 3., člana 6. stav 1., člana 10. i člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Odluke kojima su usvojene ustavne

žalbe odnose se na oblast građanskog prava¹⁸ – 13 odluka i oblast krivičnog prava¹⁹ – 3 odluke.

Ustavni sud je donio 179 odluka kojima su odbijene ustavne žalbe, od kojih se 146 odluka odnose na oblast građanskog prava, 19 odluka na oblast krivičnog prava, 13 odluka na oblast upravnog prava i 1 odluku koja se odnosi na prekršajni postupak.

Podnosioci ustavnih žalbi su najčešće ukazivali na povrede sljedećih ustavnih prava i sloboda:

- načela ljudskih prava i sloboda, iz člana 6.
- načela zabrane diskriminacije, iz člana 8.
- prava na jednakost pred zakonom, iz člana 17.
- prava na jednaku zaštitu prava i sloboda, iz člana 19.
- prava na pravni lijek, iz člana 20.
- ograničenja ljudskih prava i sloboda, iz člana 24.
- privremena ograničenja prava i sloboda, iz člana 25.
- prava na dostojanstvo i nepovredivost ličnosti, iz člana 28.
- prava na ličnu slobodu, iz člana 29.
- dužina trajanja pritvora, iz člana 30.
- prava na poštovanje ličnosti iz člana 31.
- prava na pravično i javno suđenje, iz člana 32.
- pretpostavka nevinosti, iz člana 35.
- načela *ne bis in idem*, iz člana 36.
- prava na privatnost, iz člana 40.
- načela nepovredivosti stana, iz člana 41.
- prava na imovinu, iz člana 58.

¹⁸ Odluke o usvajanju ustavne žalbe iz oblasti građanskog prava: Už-III br. 531/11, od 19. aprila 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 39/13, od 7.08.2013. godine); Už-III br. 263/10, od 18. juna 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 44/13, od 20.09.2013. godine); Už-III br. 674/11, od 19. aprila 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 39/13, od 7.08.2013. godine); Už-III br. 502/10, od 18. jula 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 44/13, od 20.09.2013. godine); Už-III br. 451/10, od 18. jula 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 45/13, od 27.09.2013. godine); Už-III br. 155/12, od 19. aprila 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 39/13, od 7.08.2013. godine); Už-III br. 179/11, od 19. aprila 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 29/13, od 22.06.2013. godine); Už-III br. 85/11, od 18. jula 2013. godine („Sl. list Crne Gore“, br. 46/13, od 2.10.2013. godine); Už-III br. 639/12, od 18. jula 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 44/13, od 20.09.2013. godine); Už-III br. 232/11, od 7. februara 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 15/13, od 22.03.2013. godine); Už-III br. 239/10, od 28. maja 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 43/13, od 13.09.2013. godine); Už-III br. 341/11, od 19. aprila 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 29/13, od 22.06.2013. godine) i Už-III br. 300/11, od 18. jula 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 44/13, od 20.09.2013. godine).

¹⁹ Odluke o usvajanju ustavne žalbe iz oblasti krivičnog prava: Už-III br. 678/11, od 19. aprila 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 29/13, od 22.06.2013. godine); Už-III br. 197/13, od 28. maja 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 29/13, od 22.06.2013. godine) i Už-III br. 203/10, od 18. jula 2013. godine („Službeni list Crne Gore“, br. 47/13, od 8.10.2013. godine).

- prava na preduzetništvo, iz člana 59.
- pravo nasljeđivanja, iz člana 60.
- prava na rad, iz člana 62.
- prava zaposlenih, iz člana 64.
- načela sudstva, iz člana 118.
- prava na zabranu povratnog dejstva, iz člana 147.
- načela zakonitosti pojedinačnih akata, iz člana 148.

Pored povrede ustavnih prava i sloboda, podnosioci ustavnih žalbi su ukazivali i na povrede prava iz člana 5. stav 1. tačka c i stav 3., člana 6. stav 1., člana 10. i člana 14. Evropske konvencije i člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

IV METODI I OBLICI RADA USTAVNOG SUDA

Rad Ustavnog suda u izvještajnom periodu odvijao se kroz odgovarajuće oblike rada i to: sjednice (redovne i radne), stručne sastanke i radna tijela Suda. Stručni sastanci sudija, saglasno odredbi člana 22. Poslovnika, održavali su se radi vođenja rasprave s ciljem prethodnog zauzimanja stavova o pravnim pitanjima važnim za ustavnosudsko odlučivanje i rasprave o referatima i predlozima odluka i rješenja dostavljenih predsjedniku i sudijama, po predloženom dnevnom redu, kao i vođenja rasprava o pravnim stavovima.

1. Radna tijela Ustavnog suda

1.1 Redakciona komisija

Redakciona komisija je razmatrala i utvrdila konačan tekst za **425** odluka i rješenja koja je Ustavni sud donio u postupcima normativne kontrole i u postupcima po ustavnoj žalbi. U strukturi utvrđenih tekstova akata, po vrsti predmeta u upisnicima ima **46** rješenja i **10** odluka u postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti opštih akata (U-I i U-II); u postupku po ustavnim žalbama **195** odluka i **167** rješenja (Už-III); u postupku rješavanja sukoba nadležnosti **1** rješenje (U-V) i u postupku odlučivanja o izbornom sporu **4** odluke i **2** rješenja (U-VI). Polazeći od djelokruga svoga rada, utvrđenog odredbom člana 23. Poslovnika Ustavnog suda, prilikom utvrđivanja konačnih tekstova odluka i rješenja, Redakciona komisija je vodila računa o sadržinskom ujednačavanju metodologije izrade odluka i rješenja Ustavnog suda.

1.2. Druga radna tijela Suda i povremene komisije

1.2.1. Komisija za ispitivanje procesnih pretpostavki u postupku odlučivanja o ustavnim žalbama formirana je sa zadatkom da u prethodnom postupku ispituje ispunjenost procesnih pretpostavki za odlučivanje Suda po ustavnim žalbama. U ovom periodu Komisija je

predložila donošenje rješenja o odbacivanju u **165** predmeta po ustavnim žalbama i **2** rješenja o obustavi postupka po podnijetim ustavnim žalbama.

1.2.2. Vijeće za odlučivanje o pritvorskim predmetima, formirano sa zadatkom da nakon proučavanja ustavne žalbe, koja je izjavljena zbog povrede prava na ličnu slobodu, pripremi predlog odluke ili rješenja radi razmatranja i odlučivanja na sjednici Suda, u 2013. godini, razmatralo je i pripremi predlog odluka za **8** ustavnih žalbi kojima je osporavana povreda prava na lišenje slobode. Pored ovih komisija Sud je u 2013. godini, prema potrebi, obrazovao i druge povremene komisije: Komisija za pripremu Biltena, Komisija za analizu ustavnih žalbi, Komisija za popis imovine i obaveza, Komisija za otvaranje i vrednovanje ponuda i dr.

V. JAVNOST RADA USTAVNOG SUDA

Redovno informisanje javnosti omogućeno je: objavljivanjem odluka Ustavnog suda u „Službenom listu Crne Gore“; objavljivanjem dnevnog reda i vremena održavanja sjednice Ustavnog suda i drugih važnih podataka za rad Ustavnog suda na internet stranici Ustavnog suda; izdavanjem biltena – zbirke sudskih odluka, koji Sud izdaje za svaku godinu i prisustvom akreditovanih predstavnika sredstava javnog informisanja sjednicama Ustavnog suda.

Na internet stranici Ustavnog suda objavljivana su saopštenja o ishodu odlučivanja u svakom pojedinačnom predmetu. Saopštenja su nakon završetka sjednica istog dana objavljivana na internet stranici Suda. Osim toga, u cilju opširnijeg informisanja javnosti, odluke u predmetima koji su imali širi društveni značaj objavljivane su u cjelini.

Javnost rada Ustavnog suda obezbjeđivala se i u postupanju Suda po zahtjevima za slobodan pristup informacijama od javnog značaja. Tokom 2013. godine zahtjeve su podnosili građani, mediji, nevladine organizacije i druga udruženja. O svim podnijetim zahtjevima odlučeno je u zakonom propisanom roku.

Objavljivanjem vijesti na internet stranici Suda javnost je informisana i o posjetama predstavnika drugih ustavnih sudova Ustavnom sudu Crne Gore. Redovno su objavljivane i vijesti o učešću predsjednika i sudija Ustavnog suda u radu naučnih i stručnih skupova i sastancima sa predstavnicima međunarodnih organizacija.

Bilten

U izvještajnom periodu je pripremljen i štampan Bilten Ustavnog suda za 2012. godinu, koji je sačinjen u dva toma i štampan u tiražu od **35**. primjeraka. Prvi tom sadrži zbirku sudskih odluka iz oblasti normativne kontrole, a drugi odluke i rješenja u postupku po ustavnoj žalbi.

Prilikom izrade Biltena, zadržan je dosadašnji koncept, s tim da zbog obima materije nijesu ovuhvaćena sva rješenja o odbacivanju ustavnih žalbi, već samo karakteristična.

VI MEĐUNARODNO PRAVNA SARADNJA

Međunarodno pravna saradnja u protekloj godini bila je pretežno orijentisana na uspostavljanje ili unapređenje bilateralnih odnosa sa drugim sudovima, kao i multilateralnu saradnju sa regionalnim i evropskim sudovima. Sud je organizovao i jedan stručni skup regionalnog karaktera. Predstavnici suda učestvovali su na skupovima u zemlji i inostranstvu.

VII SARADNJA SA DRUGIM DRŽAVNIM ORGANIMA, ORGANIZACIJAMA I USTANOVAMA

Ustavni sud, u ostavarivanju svojih funkcija, saradivao je sa drugim državnim organima, organizacijama, naučnim i drugim ustanovama o pitanjima od značaja za ostvarivanje ustavnosti i zakonitosti i zaštiti ljudskih prava i sloboda.

VIII ZAKLJUČNE OCJENE

Broj predmeta koje je Sud imao u radu u 2013. godini, veći je za **15,61%** u odnosu na prethodnu godinu i ilustruje stepen opterećenosti Suda.

Prema izloženim podacima, u 2013. godini, najveći broj predmeta u radu bio je iz domena dvije nadležnosti Suda: kontrole ustavnosti i zakonitosti opštih pravnih akata i zaštita sloboda i prava u predmetima po ustavnim žalbama. U strukturi predmeta u radu dominiraju kao i ranijih godina predmeti po ustavnim žalbama **89,46%**, dok je svih ostalih predmeta bilo **10,54%**. To ukazuje na tendenciju usmjeravanja ustavnosudske zaštite sa normativne kontrole opštih akata, ka kontroli ustavnosti pojedinačnih akata.

Su br. 369/14-2
25. april 2014. godine,
Podgorica

PREDSJEDNICA,
Desanka Lopičić, s.r.